

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä: Botha, E. & Botha, L. (2017). Seksuaali- ja lisääntymisterveyskirjaston rakentaminen. Teoksessa Jouni Tuomi & Anna-Mari Äimälä (toim.) Viisaat valinnat – tietoa, tukea, ohjausta. Tampere: Tampereen ammattikorkeakoulu. Tampereen ammattikorkeakoulun julkaisuja. Sarja B. Raportteja 93, 118-121.

URL:

<http://julkaisut.tamk.fi/PDF-tiedostot-web/B/93-Viisaat-valinnat-tietoa-tukea-ohjausta.pdf>

I5 SEKSUAALI- JA LISÄÄNTYMISTERVEYS- KIRJASTON RAKENTAMINEN

Elina Botha, TtM, kättilötyön lehtori, väitöskirjatutkija, Tampereen ammattikorkeakoulu
Louis Botha, ohjelmistokehittäjä, Digia Oy

TIIVISTELMÄ

TÄMÄ ARTIKKELI KERTOO seksuaali- ja lisääntymisterveyskirjaston rakentamisesta, eli prosessista kuinka ViVa-hankkeessa tuotettu materiaali saatiin julkiseksi ja levitykseen hankkeen aikana.

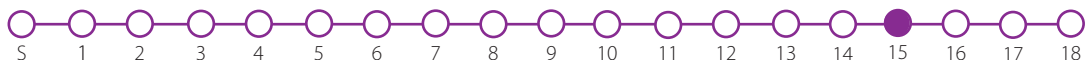
ABSTRACT

This article describes how a digital sexual and reproductive health library was made during the ViVa -project. This library made the distribution of all project material possible during the project.

TUTKITTUA TIETOA KAIKILLE

ViVa-hankkeen tavoitteena on tuoda tutkittua, oikeaa tietoa normaalista synnytyksestä ja hedelmällisyydestä kaikille. Jokaisella – ikään, kulttuuriin tai sukupuoleen katsomatta – on yhdenmukainen oikeus saada uusinta tietoa seksuaali- ja lisääntymisterveydestä voidakseen tehdä viisaita kauaskantoisia valintoja terveytensä suhteen. Olemassa olevan tiedon määrä on valtava ja seulomattomana se on hämmennystä aiheuttava. Tiedon löytämisen sijaan haasteeksi muodostuukin luotettavan, oikean, tutkitun tiedon tavoittaminen.

Pian ViVa-hankkeen alussa huomattiin tarve koota kaikki kerätty ja tuotettu materiaali helposti saataville yhteen paikkaan. Tuotosten levitystä ei voitu viivästyttää hankkeen loppuun, eikä jättää yhteistyökumppaneiden vastuulle. Syntyi tarve yhdelle alustalle, joka helpottaisi hankkeen tuotosten tehokasta levitystä ja saatavuutta hankkeen ajan ja sen jälkeen pitkään. Lisäksi ViVassa tuotetut videot, animaatiot, webinaarit ja esitykset kaipasivat alustan, jossa ne avautuvat ja toimivat helposti ajasta, paikasta ja laitteesta riippumatta. Tiedostot ovat kooltaan tilaa vieviä ja siksi hankkeessa aloitettiin mahdollisuuksien selvittäminen tallentaa ja tuottaa mate-

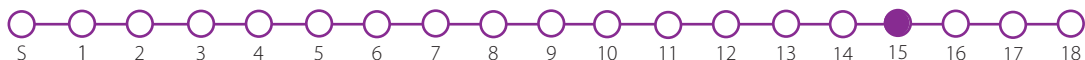

riaali vaivattomasti kaikkien saataville. Pian todettiin, että omat nettisivut olisivat tähän ratkaisu. Oman sivuston rakentaminen verkkoon mahdollistaisi myös käyttäjäanalytiikan ja erilaisten mittareiden hyödyntämisen mm. käyttäjämäärien ja muiden avainlukujen saamiseksi markkinointia ja tulosten raportointia varten.

Aluksi, syksyllä 2016, ViVa-hankkeen materiaalien julkaisualustan rakentaminen tehtiin opiskelijatyönä. TAMKin Flowworksin tietotekniikan opiskelijat kokeilivat materiaalien julkaisemiseen GRAV-verkkosivujen julkaisujärjestelmää ja tekivät projektinaan sinne nuorten hedelmällisyyteen keskittyvän osion. Opiskelijat myös opettivat hankkeessa oleville sisällöntuottajille GRAV-järjestelmän käyttöä. Alusta oli kuitenkin monimutkaisen monikerroksinen ja tietoteknisiltä taidoiltaan puutteellisille synnytyksen- ja hedelmällisyyden substanssiosaajille vaikeakäyttöinen. Hankkeen tarkoitus ei ollut kehittää innovatiivisten sivustojen luomista ja opetella niiden käyttöä, vaan tuottaa innovatiivinen materiaali helposti ja visuaalisesti julkaiseksi. Tästä syystä vaihdoimme TAMKissakin hyvin tuettuun WordPress-alustaan. WordPress on maailman käytetyimpiä verkkosivustoalustoja. WordPressin vahvuuksina on helppo käytettävyys, päivitettävyyden ja esteettisyys. Tavoitteena oli, että kun ViVa-hankkeessa saadaan uutta materiaalia valmiiksi, saadaan se julkaistuksi viipymättä. Tavoitteena oli myös helppo päivitettävyyden ja välikäsien välttäminen. Jos hankkeessa halutaan muokata sisältöä, voidaan se tehdä samalla kun asiasta päätetään. Hankkeen resurssit ei voida käyttää viivyttelyyn tai monimutkaiseen viestintään, asioiden pitää tapahtua reaaliajassa.

UUSI viva.tamk.fi

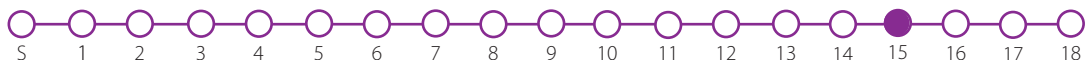
WordPress -julkaisualusta osoittautui ViVa-hankkeelle sopivaksi juuri käyttäjäystävällisyytensä takia. GRAV-järjestelmä hylättiin ja tuotettu sisältö siirrettiin WordPressiin. Tässä vaiheessa saatiin tukea tietotekniikan asiantuntijalta, joka rakensi rungon viva.tamk.fi -sivustolle. Viva.tamk.fi -sivustolle saatiin ammattivalokuvaajan valokuvat ja graafinen ilme, mikä tekee sivustosta ulkonäöllisesti ammattimaisen ja houkuttelevan. Asiasisällön lisäksi pitää ulkonäön houkutellessa klikkailemaan yhä syvemmälle tiedon pariin.

Hankkeen sisällön asiantuntijat loivat systemaattisen rakenteen, johon tuotosten valmistuessa sisältöä on viety vuoden 2017 alusta alkaen. Rakenteessa on ensiklikkauksilla näkyvissä vähän, mutta houkuttelevaa tekstiä ja kauniit kuvat. Tämä ehdottaa käyttäjää klikkailemaan pidemmälle tekstien ääreen. Rakenteessa viimeisenä on jokaisen lukijan mahdollisuus päästä linkkien kautta eri asiantuntijasivustoille mm. yhteistyökumppaneiden ansioista. Linkeissä on myös materiaalissa käytetyt lähteet ja mm. ViVa-hankkeen aiheista tehtyjen opinnäytetöiden linkit. Sivustolta on helppo pääsy myös hankkeen YouTube-kanavalle, johon kaikki tuotettu videomateriaali on ladattuna. Sivusto ja ViVan YouTube -kanava seurustelevat hyvässä yhteisymmärryksessä, mikä mahdollistaa näppärän käytön ja siirtymisen teksteistä videoihin vaivatta.

ViVa FACEBOOKISSA

Keväällä 2017 ViVa-hanke aloitti materiaalin levityksessä myös sosiaalisen median hyödyntämisen mm. Facebookissa. Facebook muodostuikin isolle osalle käyttäjistä nettisivujen parhaaksi markkinoijaksi. Käyttäjistä noin 60% on Google-hakujen lisäksi tulleet nettisivuille Facebookin kannustamana. Loput saapuvat nettisivuille yhteistyökumppaneiden sivustojen kautta (esim. www.tays.fi tai www.tampere.fi). Facebook on käyttäjälleen henkilöitynyt ja henkilökohtainen, mikä lisää leimautumisen vaaraa. Onkin todettu, että hedelmällisyys- ja vauva-aiheita ei mielellään tykätä tai jaeta omassa ympäristössä, koska silloin voi leimautua vauvakuumeiseksi tai lapsettomaksi. Silti Facebook toimii näkyvänä linkkinä viva.tamk.fi -sivustolle, jossa tietoa on seulottu ja paloiteltu sopiviksi lukuannoksiksi. Seksuaali- ja lisääntymisterveydestä kiinnostuvat pääsevät anonyymisti perehtymään aiheeseen, ilman leimautumisen vaaraa. Facebook on osittain julkinen, näkyvä ja ihmisiä tavoittava, mutta nettisivustoa voi jokainen käyttää omassa rauhassaan.

viva.tamk.fi –SIVUJEN TULEVAISUUS

Viva-hankkeen nettisivuilla on lokakuuhun 2017 mennessä käyty kaiken kaikkiaan 63 000 kertaa. Päivittäin sivustolla käydään 20–40 kertaa. Sivustolle tuodaan uutta sisältöä edelleen, ja jatkossa TAMKIn kättilötyön lehtorit huolehtivat sivuston päivittämisestä ja tiedon lisäämisestä. Tarkoituksena on, että sisältöä tuotetaan jatkossa kättilö- ja terveydenhoitajakoulutuksen syventävissä opinnoissa ja opinnäytetöinä. Sivusto palvelee myös mahdollisia uusia seksuaali- ja lisääntymisterveyden hankkeita.

Viva.tamk.fi -nettisivut ovat saavuttaneet käyttäjänsä, eli ViVa-hankkeen tavoite tavoittaa ihmisiä siellä missä he ovat, on saavutettu. Sivusto on elävä SELITE-kirjasto, kuin digitaalinen organismi, joka jatkaa kehittymistään. Sivusto on onnistuneesti ja laajasti linkitetty hankkeen yhteistyökumppaneiden materiaaleihin, sekä netissä että perinteisissä esitteissä. Tämä tarkoittaa sitä, että kansallisesti on olemassa paikka, jossa seksuaali- ja lisääntymisterveyden tieto on koottuna asiakkaiden hyväksi. Viva.tamk.fi on löytänyt paikkansa digitalisoituvasta terveyden edistämisen materiaalista Suomessa.

